

Sygn. akt I NSNc 267/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 marca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Aleksander Stępkowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Janusz Niczyporuk

Katarzyna Monika Borkowska (ławnik Sądu Najwyższego)

w sprawie z powództwa [...] Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu
Inwestycyjnego Zamkniętego w W.

przeciwko G. M.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 30 marca 2022 r.

skargi nadzwyczajnej wniesionej przez Prokuratora Generalnego od nakazu zapłaty
Sądu Rejonowego w K.

z 14 marca 2014 r., sygn. VIII Nc [...]:

- 1. oddala skargę nadzwyczajną;**
- 2. znosi wzajemnie między stronami koszty postępowania
przed Sądem Najwyższym.**

UZASADNIENIE

Do Sądu Najwyższego 28 listopada 2020 r. wpłynęła skarga nadzwyczajna
Prokuratora Generalnego (dalej także: Skarżący) od prawomocnego nakazu

zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Rejonowego w K., VIII Wydział Cywilny, z 14 marca 2014 r., VIII Nc [...], w sprawie z powództwa [...] Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w W. (dalej: Powód) przeciwko G. M. (dalej: Pozwana) o zapłatę.

Prokurator Generalny zaskarżył ww. orzeczenie w całości.

Na zasadzie art. 89 § 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (t.j. Dz.U. 2021, poz. 1904, dalej: u.SN) nakazowi zapłaty zarzucił:

1. naruszenie zasady ochrony zaufania obywateli do państwa i jego organów (art. 2 Konstytucji RP) poprzez nierzetelne ustalenie przez Sąd Rejonowy w K. stanu faktycznego i okoliczności sprawy, polegające na niezweryfikowaniu twierdzeń Powoda dotyczących podejmowanych przez niego prób polubownego rozwiązania sprawy, podczas gdy zobowiązanie zostało spłacone, co powinno skutkować oddaleniem powództwa;

2. naruszenie konstytucyjnej zasady sprawiedliwości proceduralnej wywodzonej z zasady demokratycznego państwa prawnego (art. 2 Konstytucji RP), która jest jednocześnie elementem konstytucyjnego prawa do sądu (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP), a zwłaszcza prawa do rzetelnego ukształtowania postępowania sądowego i wynikających z niego gwarancji poprzez zastosowanie przez Sąd Rejonowy w K. procedury, która – ze względu na wątpliwości dotyczące faktów przywołanych w pozwie, nie powinna być zastosowana, co skutkowało brakiem możliwości rozważenia wszystkich istotnych okoliczności sprawy, mogących mieć wpływ na rozstrzygnięcie;

3. naruszenie konstytucyjnej zasady ochrony konsumentów przed nieuczciwymi praktykami rynkowymi (art. 76 Konstytucji RP) poprzez wydanie przez Sąd Rejonowy w K. orzeczenia w trybie, zapewniającym w mniejszym stopniu ochronę praw podmiotów nieprofesjonalnych (konsumentów) w obrocie gospodarczym w przypadku, gdy pozew został wniesiony przeciwko konsumentowi, a Powód nie wykazał dowodów na podjęcie przez niego działań przedprocesowych, zmierzających do wyegzekwowania wierzytelności;

4. rażące naruszenie art. 499 § 1 pkt 2 k.p.c. poprzez rozpoznawanie przez Sąd Rejonowy w K. sprawy w postępowaniu upominawczym, pomimo istnienia negatywnej przesłanki w postaci okoliczności budzących wątpliwości,

a dotyczących nieprecyzyjnego sformułowania osnovy pozwu, wskazania – jako dowodu, pierwotnej treści umowy z 16 października 2007 r. oraz wyciągu z umowy cesji wierzytelności, a także niewskazania zgłoszonych w pozwie dowodów potwierdzających podejmowanie prób polubownego rozwiązania sprawy.

Prokurator Generalny wniósł o uchylenie w całości skarżonego nakazu zapłaty i orzeczenie przez Sąd Najwyższy co do istoty.

W odpowiedzi na skargę nadzwyczajną Powód wniósł o jej oddalenie.

Stan sprawy VIII Nc [...] przedstawia się następująco.

Pozwem z 20 stycznia 2014 r. (k. 4-13 akt sprawy VIII Nc [...]) Powód domagał się zasądzenia od Pozwanej kwoty 6.704,08 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztów procesu. W uzasadnieniu wskazano, że wierzytelność dochodzona pozwem powstała w wyniku zawarcia przez Pozwaną z S. [...] Spółką Akcyjną Oddział w Polsce 16 października 2007 r. umowy nr [...], z której warunków Pozwana nie wywiązała się. Pierwotny wierzyciel dokonał zbycia przedmiotowej wierzytelności na rzecz Powoda. Na dochodzoną pozwem kwotę złożyły się: kwota 4.396,73 zł tytułem niespłaconego kapitału, kwota 2.158,55 zł tytułem odsetek, kwota 148,80 zł tytułem kosztów dochodzenia roszczenia naliczonych przez pierwotnego wierzyciela.

Po uzupełnieniu braków formalnych przez Powoda, 14 marca 2014 r. Sąd Rejonowy w K. wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, w którym nakazał, aby Pozwana zapłaciła Powodowi kwotę 6.704,08 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 20 stycznia 2014 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 1.262,50 zł (tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 1.200 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, w terminie dwóch tygodni od doręczenia nakazu albo wniosła w tym terminie sprzeciw.

Odpis nakazu zapłaty wraz z pouczeniem został doręczony Pozwanej 1 kwietnia 2014 r. (k. 23 akt VIII Nc [...]).

Pozwana w sprzeciwie od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, wysłanym pocztą 18 kwietnia 2014 r., w rubryce „Zarzuty i wnioski pozwanego” podniosła m.in., że: „Umowa z 16-10-2007 roku zawarta na kartę kredytową została spłacona w 2008 roku”; „Pozwany kilkakrotnie telefonicznie informował powoda o tym fakcie” (k. 25 akt VIII Nc [...]). Do sprzeciwu od nakazu zapłaty nie załączono

żadnych dokumentów potwierdzających zaistnienie przytaczanych przez Pozwaną okoliczności (por. k. 26-28 akt VIII Nc [...]).

Postanowieniem z 29 maja 2014 r. Sąd Rejonowy w K. odrzucił sprzeciw Pozwanej od nakazu zapłaty, jako wniesiony po terminie (k. 29 akt VIII Nc [...]).

Powód złożył do Sądu Rejonowego w K. wniosek o nadanie nakazowi zapłaty klauzuli wykonalności, a 25 marca 2015 r. Sąd Rejonowy wysłał Powodowi tytuł wykonawczy (k. 60, 62 akt VIII Nc [...]).

Do Sądu Rejonowego w K. 18 września 2020 r. wpłynął wniosek Prokuratora Generalnego o wstrzymanie wykonania nakazu zapłaty z 14 marca 2014 r. (na podstawie art. 388 § 1 k.p.c. w zw. z art. 95 pkt 1 u.SN) do czasu zakończenia postępowania ze skargi nadzwyczajnej (k. 99-103 akt VIII Nc [...]), który został oddalony postanowieniem Sądu Rejonowego w K. z 28 października 2020 r. (k. 111 akt VIII Nc [...]).

Zgodnie z art. 92 u.SN Sąd Najwyższy może zażądać sporządzenia uzasadnienia, jeżeli nie zawiera go zaskarżone (skargą nadzwyczajną) orzeczenie. Na zarządzenie Sądu Najwyższego z 14 grudnia 2020 r. (k. 45) Sąd Rejonowy w K. sporządził uzasadnienie skarżonego nakazu zapłaty, w którym wskazał m.in., że w sprawie nie zaistniała którakolwiek z negatywnych przesłanek wymienionych w art. 499 k.p.c., uniemożliwiająca wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym (k. 50-51).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga nadzwyczajna nie jest oparta na usprawiedliwionej podstawie.

1. Wprowadzenie do polskiego systemu prawnego kontroli nadzwyczajnej w art. 89-95 u.SN miało na celu zaradzenie podnoszonemu w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego deficytowi w zakresie środków ochrony konstytucyjnych praw obywateli, wynikającemu ze specyfiki konstrukcyjnej skargi konstytucyjnej. Środek ten nie pozwalał bowiem na adekwatną reakcję względem orzeczeń sądów powszechnych lub wojskowych, które wprowadziły zapadały z naruszeniem zasad konstytucyjnych, jednak w oparciu o przepisy, którym nie można czynić zarzutu niekonstytucyjności. Dlatego koniecznym było wprowadzenie do porządku

prawnego skargi nadzwyczajnej, która nie stanowi instrumentu ponownej kontroli instancyjnej, ale służy skonkretyzowanej kontroli konstytucyjności aktów jurysdykcyjnych. Kilkakrotnie wyjaśniana była w orzecznictwie Sądu Najwyższego również zgodność skargi nadzwyczajnej z międzynarodowymi standardami ochrony praw człowieka (zob. wyroki Sądu Najwyższego z: 28 października 2020 r., I NSNc 22/20, pkt 1-6; 25 listopada 2020 r., I NSNc 57/20, pkt 1-5).

2. Skarga nadzwyczajna może zostać wniesiona w oparciu o przynajmniej jedną z trzech podstaw, określonych w art. 89 § 1 pkt 1-3 u.SN (przesłanki szczegółowe), gdy dodatkowo jest to konieczne dla zapewnienia zgodności prawomocnych orzeczeń sądów powszechnych lub wojskowych z zasadą demokratycznego państwa prawnego urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej (przesłanka funkcjonalna) (art. 89 § 1 u.SN *in principio*). W pierwszej kolejności dokonać zatem należy oceny zaistnienia podstaw szczegółowych skargi nadzwyczajnej, a następnie dopiero dokonać oceny tego czy ziściła się również przesłanka funkcjonalna polegająca na zapewnieniu zgodności prawomocnych orzeczeń sądów powszechnych i wojskowych z zasadą wyrażoną w art. 2 Konstytucji RP (zob. wyroki Sądu Najwyższego z: 28 października 2020 r., I NSNc 22/20 pkt 2; 25 listopada 2020 r., I NSNc 57/20, pkt 10). Dokonując oceny ziszczenia się przesłanki funkcjonalnej, czyli oceniając konieczność zapewnienia zgodności prawomocnych orzeczeń z art. 2 Konstytucji RP, kluczowe jest ważenie tego, czy w konkretnej sprawie, waga stwierdzonych naruszeń w zakresie przesłanek szczegółowych, uzasadnia odstępienie od ochrony powagi rzeczy osądzonej, która również ma swoje konstytucyjne podstawy w art. 2 Konstytucji RP (zob. wyroki Sądu Najwyższego z: 28 października 2020 r., I NSNc 22/20; 25 listopada 2020 r., I NSNc 57/20; 21 kwietnia 2021 r., I NSNc 89/20).

3. Według art. 89 § 1 u.SN skarga nadzwyczajna może zostać wniesiona od prawomocnego orzeczenia sądu powszechnego lub sądu wojskowego kończącego postępowanie w sprawie. W niniejszej sprawie skarga została wniesiona od prawomocnego nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Rejonowy w K., a zatem jej dopuszczalność w tym zakresie nie budzi wątpliwości. Skargę wnosi się w terminie 5 lat od dnia uprawomocnienia się zaskarżonego orzeczenia, a jeżeli od orzeczenia została wniesiona kasacja albo skarga kasacyjna – w terminie roku od

dnia ich rozpoznania (art. 89 § 3 zd. 1 u.SN). W okresie 6 lat od dnia wejścia w życie ustawy o Sądzie Najwyższym (tj. od dnia 3 kwietnia 2018 r.) skarga nadzwyczajna może być wniesiona od prawomocnych orzeczeń kończących postępowanie w sprawach, które uprawomocniły się po dniu 17 października 1997 r. [art. 115 § 1 u.SN w brzmieniu nadanym Ustawą z dnia 30 marca 2021 r. o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym (Dz.U. 2021, poz. 611), uprzednio był to okres 3 lat]. Nie budzi zatem również wątpliwości dochowanie terminu na jej wniesienie.

4. Nadto, skarga nadzwyczajna jest dopuszczalna, jeżeli orzeczenie nie może być uchylone lub zmienione w trybie innych nadzwyczajnych środków zaskarżenia (art. 89 § 1 *in fine* u.SN). W ocenie Sądu Najwyższego, zaskarżony nakaz zapłaty wydany przez Sąd Rejonowy w K., może być potencjalnie wyeliminowany z obrotu prawnego jedynie w drodze skargi nadzwyczajnej. Sąd Najwyższy nie dostrzega w szczególności możliwości uchylenia tego orzeczenia w drodze skargi o wznowienie postępowania (art. 401-403 k.p.c.), skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia (art. 424¹¹ § 3 k.p.c.), a także wniosku przewidzianego w art. 96 § 1 u.SN. Z akt sprawy nie wynika również, by od zaskarżonego orzeczenia wniesiono wcześniej skargę nadzwyczajną (art. 90 § 1 u.SN).

5. Nie mogły odnieść zamierzonego rezultatu zarzuty 1 i 2 skargi nadzwyczajnej dotyczące naruszenia zasady zaufania do państwa i jego organów oraz naruszenia konstytucyjnej zasady sprawiedliwości proceduralnej, wynikających z art. 2 Konstytucji RP, które zostały sformułowane w ramach podstawy z art. 89 § 1 pkt 1 u.SN.

Sąd Najwyższy podkreśla, że w odniesieniu do przesłanki skargi nadzwyczajnej, określonej w art. 89 § 1 pkt 1 u.SN, chodzi wyłącznie o zasady, które są „określone” (wskazane) w przepisach Konstytucji RP. Oznacza to, że w ramach tej przesłanki szczegółowej skargi nie można formułować zarzutów naruszenia norm konstytucyjnych, których obowiązywanie jest efektem wykładni z art. 2 Konstytucji RP. Zasadami wprost określonymi w Konstytucji RP są np. zasady: ochrony małżeństwa i rodziny (art. 18 Konstytucji RP), godności (art. 30 Konstytucji RP), równości (art. 32 Konstytucji RP) lub ochrony praw dziecka (art. 72 Konstytucji RP). Natomiast zasada demokratycznego państwa prawnego,

urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej i wywiedzione z niej zasady pochodne, takie jak np. zasada zaufania do państwa, zawierają się w podstawie ogólnej skargi nadzwyczajnej (art. 89 § 1 *in principio* u.SN) i tylko w ramach tej podstawy mogą być one skutecznie podnoszone jako konstytucyjne racje, dla których naruszenia prawa wykazane w ramach przesłanek szczegółowych przeważać winny nad ochroną powagi rzeczy osądzonej. Inaczej rzecz ujmując, zasadami w rozumieniu art. 89 § 1 pkt 1 u.SN są zasady konstytucyjne wprost w Konstytucji RP wskazane, poza tymi, które wynikają tylko z art. 2 Konstytucji RP (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 31 sierpnia 2021 r., I NSNc 82/20).

Odmienne interpretacja pierwszej podstawy szczegółowej skargi nadzwyczajnej prowadziłaby do rozmycia konstrukcji skargi nadzwyczajnej i poważnie utrudniłaby prowadzenie w oparciu o nią efektywnej kontroli konstytucyjności aktów władzy ustawodawczej. Artykuł 2 Konstytucji RP, ze względu na jego naturę jako meta-zasady konstytucyjnej (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 28 października 2020 r., I NSNc 22/20, pkt 2) nie pozwala traktować go jako podstawy szczegółowej, pełni bowiem w kontekście kontroli nadzwyczajnej szczególną rolę w mechanizmie kontroli proporcjonalności ewentualnego uchylecia prawomocnego orzeczenia i tym samym ochrony powagi rzeczy osądzonej.

Argumentacja ta w pełni dotyczy również zarzutu drugiego, w którym powołano związkowo również art. 45 ust. 1 Konstytucji RP. Konsekwencje płynące z tego normatywnego związku muszą być brane pod uwagę w trakcie kontroli nadzwyczajnej, jednak właśnie w ramach kontroli zaistnienia przesłanki funkcjonalnej. Sprawiedliwość proceduralna nie może być bowiem rozpatrywana wyłącznie w perspektywie oceny prawidłowości konkretnego postępowania, ale musi być brana również pod uwagę w kontekście ochrony powagi rzeczy osądzonej. Tym samym, powołane konsekwencje normatywne art. 2 Konstytucji RP rozpatrywanego w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP są istotnym składnikiem kontroli tego, czy zrealizowana została przesłanka funkcjonalna skargi nadzwyczajnej, jednak nie może stanowić jednej z konstytucyjnych podstaw szczegółowych, o których mowa w art. 89 § 1 pkt 1 (por. także argumentację zawartą w wyroku Sądu Najwyższego z 27 stycznia 2021 r., I NSNc 147/20).

6. Bezzasadny jest również zarzut naruszenia art. 76 Konstytucji RP. Przepis ten stanowi „pełnoprawną podstawę prowadzenia konkretnej kontroli konstytucyjności konkretnych aktów stosowania prawa, jaka dokonuje się w ramach kontroli nadzwyczajnej w Sądzie Najwyższym. Wynika to już z samego brzmienia art. 89 § 1 pkt 1 u.SN, który wyraźnie wskazuje wśród podstaw skargi nadzwyczajnej nie tylko naruszenie konstytucyjnych praw i wolności, ale również zasad konstytucyjnych. Nie ma też wątpliwości, że art. 76 Konstytucji RP wyraża zasadę konstytucyjną zobowiązującą organy państwa – w tym również sądy powszechne – do podejmowania działań w celu ochrony konsumentów przed nieuczciwymi praktykami rynkowymi” (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 28 października 2020 r., I NSNc 22/20, pkt 10). Tym niemniej przepis ten odsyła do ochrony przewidzianej w ustawach zwykłych, a odwołujące się doń zarzuty wymagają odpowiedniej konkretyzacji. Skarżący stwierdził, że do naruszenia art. 76 Konstytucji RP dojść miałyby poprzez wydanie przez Sąd Rejonowy w K. orzeczenia w trybie, zapewniającym w mniejszym stopniu ochronę praw pozwanej konsumentki, a Powód nie wykazał dowodów na podjęcie przez niego działań przedprocesowych, zmierzających do wyegzekwowania wierzytelności. Należało zatem poczynić ustalenia co do tego, czy zastosowanie uproszczonego trybu postępowania w kontrolowanej sprawie prowadziło do naruszenia art. 76 Konstytucji RP, oraz to, czy w sprawie tej mogło dojść do naruszenia praw konsumenckich poprzez niepodjęcie kroków zmierzających do polubownego wyegzekwowania należności.

7. Jak wskazywał Sąd Najwyższy, „wśród odpowiednich i efektywnych środków gwarantujących konsumentom prawo do skutecznego środka prawnego musi znaleźć się możliwość wytoczenia powództwa lub wniesienia zarzutów w racjonalnych warunkach proceduralnych, w ten sposób, by korzystanie z przyznanych konsumentom praw nie było obwarowane warunkami, w szczególności terminem lub kosztami, które ograniczałyby korzystanie z praw” gwarantowanych unormowaniami prawa konsumenckiego (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 28 października 2020 r., I NSNc 22/20, pkt 10). Pozwanej przysługiwała możliwość wniesienia sprzeciwu względem wydanego nakazu zapłaty, co uczyniła uchybiwszy jednak terminowi, jakim dysponowała

w tym zakresie, to skutkowało zaś odrzuceniem sprzeciwu. Treść wniesionego przez Pozwaną sprzeciwu nie wskazuje jednak, by jego rozpoznanie mogło skutkować uwzględnieniem podniesionych w nim zarzutów.

Powoływano się w nich m.in. na spłatę zadłużenia, jednak ani w aktach dołączonych, ani w aktach sprawy I NSNc 267/21 nie ma żadnego dowodu na fakt spłacenia długu przez Pozwaną. Materiał dowodowy, na którym oparł się Sąd Rejonowy wydając skarżony nakaz zapłaty, stanowiły dokumenty dostarczone przez Powoda (pozew wraz z załącznikami, k. 4-12 akt VIII Nc [...]) oraz pismo Powoda wraz z załącznikiem, tj. informacją odpowiadającą odpisowi aktualnemu z Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego, przedłożone celem wykazania następstwa prawnego pomiędzy [...] Bank S.A. w W. a S. [...] Oddział w Polsce (k. 16-17 akt VIII Nc [...]), z których nie wynikało, aby wierzytelność została zaspokojona (dług został spłacony). Okoliczności te przeczą również argumentowi, jakoby „zobowiązanie zostało spłacone, co powinno skutkować oddaleniem powództwa” (k. 6). To błędne wyjściowe (błędne) założenie, skutkowało postawieniem dalszych zarzutów, które w świetle powyższego nie mogły się ostać.

Prokurator Generalny w skardze nadzwyczajnej stwierdził, że: „Zgodnie z treścią pisma spółki [...] Bank S.A. z dnia 19 maja 2008 r. powyższy kredyt, udzielony w systemie sprzedaży ratalnej, został w całości spłacony (tym samym, spółka [...] Bank S.A. uznała ww. kredyt za zakończony z dniem 2 maja 2008 r.)” (k. 7 *in fine*). Niemniej jednak Skarżący ani nie załącza tego pisma do skargi nadzwyczajnej ani nie wskazuje, gdzie to pismo miałoby znajdować się w aktach dołączonych. Trudno również sobie wyobrazić, że tak ważne dla rozstrzygnięcia kilku spraw dotyczących długu Pozwanej pismo nie zostało przez Nią przedłożone (np. jego kopia jako załącznik do sprzeciwu wobec nakazu zapłaty), gdyby rzeczywiście istniało i potwierdzało spłatę długu.

8. Ze względów wskazanych wyżej, bezzasadny jest również zarzut 4, w myśl którego Sąd Rejonowy w K. rozpoznać miał sprawę w postępowaniu upominawczym pomimo istnienia w tym względzie negatywnej przesłanki w postaci okoliczności budzących wątpliwości, a dotyczących nieprecyzyjnego sformułowania osnovy pozwu.

Jest tak również w odniesieniu do zarzutu niewskazania „zgłoszonych w pozwie dowodów potwierdzających podejmowanie prób polubownego rozwiązania sprawy” (k. 7), który postawiono również w postaci twierdzenia o niezwyfikowaniu przez Sąd Rejonowy w K. tego „czy powód próbował rozwiązać sprawę z pozwaną w drodze polubownej” (k. 18-19). Skarżący w innym miejscu utrzymuje też, jakoby: „W pozwie nie wskazano też dowodów na to, że powód próbował polubownie wyegzekwować wierzytelność od G. M., co ma znaczenie przy wydawaniu nakazu zapłaty” (k. 24).

Wbrew tym twierdzeniom, w innym miejscu skarżący sam stwierdza, że: „W dniu 27 czerwca 2013 r. spółka S. [...] [pisownia oryginalna] z siedzibą w P., uznając, że G. M. nie wywiązała się z przewidzianych umową warunków udzielenia ww. kredytu, tj. brak spłaty, dokonała przelewu przysługującej jej wierzytelności na rzecz [...] Niestandaryzowany Sekurtyzacyjny [pisownia oryginalna] Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W. (dalej [...]). [...] skierował do G. M. korespondencję z propozycją polubownej spłaty zadłużenia” (k. 8). Tym samym Skarżący uznaje, że doszło do próby polubownego rozwiązania sprawy. Nie bez znaczenia dla oceny tego zarzutu pozostaje też fakt, że w chwili wydania nakazu zapłaty nie obowiązywał art. 187 § 1 pkt 3 k.p.c., który stanowi, że pozew, poza tym, że powinien czynić zadość warunkom pisma procesowego, winien nadto zawierać informację, czy strony podjęły próbę mediacji lub innego pozasądowego sposobu rozwiązania sporu, a w przypadku gdy takich prób nie podjęto, wyjaśnienie przyczyn ich niepodjęcia. Przepis ten został dodany dopiero na mocy art. 1 pkt 13 ustawy z dnia 10 września 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wspieraniem polubownych metod rozwiązywania sporów (Dz.U. 2015, poz. 1595), który na mocy art. 13 tejże ustawy wszedł w życie 1 stycznia 2016 r.

Dalej w skardze nadzwyczajnej wskazano:

– „G. M. samodzielnie wniosła powództwo przeciwegzekucyjne. [...] W uzasadnieniu pozwu skarżąca wskazała, że pismami z dnia 5 stycznia 2016 r. zwróciła się do X. S.A. z reklamacją dotyczącą wysokości swojego zadłużenia oraz zwróciła się o rozłożenie go na raty i umorzenie odsetek od należności głównej, a pismem z dnia 19 lutego 2016 r. wniosła o umorzenie całości zadłużenia. Brak odpowiedzi na powyższe pisma w terminie 30 dni, miał świadczyć o wygaśnięciu jej

z obowiązania na skutek uznania reklamacji (art. 8 ustawy o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i Rzecznika Finansowego)".

Skarżący nie załączył jednak do skargi nadzwyczajnej ani ww. reklamacji, ani pisma Pozwanej z 19 lutego 2016 r. Co więcej, z powyższego wynika, że skoro Pozwana zwróciła się w reklamacji o rozłożenie rat, a następnie w piśmie z 19 lutego 2016 r. wniosła o umorzenie całości zadłużenia, to jednak uznawała, że dług istnieje. Gdyby było inaczej, tzn. rzeczywiście uprzednio byłaby go spłaciła, wówczas kwestionowałaby jego istnienie. Na marginesie dodać należy, że brak odpowiedzi ze strony Powoda został wyjaśniony w treści skardze nadzwyczajnej:

– „powódka kierowała pisma do podmiotu [...] S.A. który nie był tożsamy z pozwanym – [...] Niestandaryzowanym Sekurytyzacyjnym Funduszem nwestycyjnym Zamkniętym z siedzibą w W. , co spowodowało, że nie miał on możliwości udzielić informacji w terminie” (k. 10).

Wreszcie sam Skarżący przyznaje: „Z akt sprawy nie wynika, czy pożyczka z dnia 20 marca 2007 r. (objęta analizowanym nakazem zapłaty) rzeczywiście została spłacona” (k. 10 *in fine*).

9. Dalsza argumentacja Skarżącego (k. 16) mająca przemawiać za zasadnością podniesionych zarzutów opiera się bezpośrednio na twierdzeniu o spłacie zadłużenia przez pozwaną, a zatem na okoliczności, która ani nie została wykazana, ani nie przedłożono żadnych dowodów, aby ją choćby uprawdopodobnić. Jednocześnie z przytoczonego wyżej cytatu z k. 10 *in fine* wynika, że sam Skarżący nie ma wiedzy czy zadłużenie (w skardze nadzwyczajnej posłużono się zamiennie terminami kredyt i pożyczka w odniesieniu do tego samego zobowiązania) rzeczywiście zostało spłacone.

Tym samym bezpodstawne są twierdzenia stanowiące główną ośnowę skargi nadzwyczajnej o spłaceniu długu:

– „Skoro zatem G. M. spłaciła swój dług, co zostało jej oznajmione przez pierwotnego wierzyciela, miała prawo twierdzić, że nikt nie skieruje przeciwko niej sprawy do sądu o zapłatę danego zobowiązania” (k. 18);

– „pierwotny wierzyciel dokonał cesji wierzytelności, która – jak wynika z dalszych postępowań – nie powinna zostać dokonana, gdyż została zaspokojona przed wytoczeniem powództwa przez aktualnego rzekomego wierzyciela” (k. 22).

10. Dostrzec również należy inne niedostatki w odniesieniu do argumentacji przedstawionej w skardze nadzwyczajnej:

– „W kontekście rozpoznawanej sprawy sprawiedliwości [pisownia oryginalna] proceduralna i prawo do rzetelnej procedury zostało naruszone w związku z niewłaściwym zastosowaniem prawa przez Sąd, tj. zastosowaniem trybu upominawczego podczas, gdy kształt pozwu wskazywał, że nie wszystkie okoliczności sprawy zostały wyjaśnione i potwierdzone dowodami, co oznaczało wątpliwości co do wszystkich okoliczności sprawy. Zwłaszcza, że zmienił się podmiot wierzyciela w stosunku do tego, z którym G. M. zawarła umowę.” (k. 20).

W jednym zdaniu Skarżący twierdzi zatem, że nie wszystkie okoliczności sprawy zostały wyjaśnione, z czego wywodzi, jakoby istniały wątpliwości co do wszystkich okoliczności sprawy, w rzeczywistości zaś jako jedyną wątpliwość wskazuje zmianę podmiotu wierzyciela. Tymczasem ani w zarzutach, ani w uzasadnieniu skargi nadzwyczajnej w ogóle nie zakwestionowano prawidłowości dokonanego przelewu wierzytelności. W żaden sposób z powyższego nie wynikają też wątpliwości co do okoliczności przytoczonych w treści pozwu i tym samym nie sposób uznać za zasadne twierdzeń o naruszeniu art. 499 § 1 pkt 2 k.p.c., w brzmieniu obowiązującym w dacie wydawania nakazu zapłaty, nie mówiąc nawet o naruszeniu tego przepisu w stopniu rażącym.

Całkowicie gołosłowne okazały się również zapewnienia Skarżącego, w myśl których:

– „twierdzenia powoda co do faktów budzą wątpliwość, zwłaszcza że podał on jako dowody jedynie umowę pierwotną, wyciąg z umowy cesji wierzytelności oraz odpis załącznika do umowy zawierający opis wierzytelności, której sprawa dotyczy, w sytuacji, gdy doszło do zmiany wierzyciela.” (k. 24). Jednocześnie Skarżący nie wskazał jakich dowodów miało zabraknąć, aby twierdzenia co do faktów nie budziły wątpliwości. W skardze nadzwyczajnej pomija się również okoliczność, że pozew zawierał uzasadnienie ze wskazaniem faktów wskazujących na zasadność żądania pozwu (k. 5 akt VIII Nc [...]).

11. Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy stwierdza, że żaden z zarzutów wskazanych jako przesłanki szczegółowe kontroli nadzwyczajnej, nie potwierdził się. Tymczasem dopiero wykazanie którejś spośród z przesłanek

wskazanych w art. 89 § 1 pkt 1-3 u.SN pozwala na zbadanie, czy naruszenia te sprawiają, że uwzględnienie skargi nadzwyczajnej jest konieczne dla zapewnienia zgodności orzecznictwa sądów powszechnych z art. 2 Konstytucji RP (tzw. przesłanka ogólna lub funkcjonalna skargi nadzwyczajnej). Wobec niestwierdzenia naruszeń, które mogłyby stanowić przesłankę szczegółową kontroli nadzwyczajnej, niemożliwe jest zatem badanie przesłanki funkcjonalnej (por. wyrok Sądu Najwyższego z 19 stycznia 2021 r., I NSNc 50/20). Konsekwentnie, zbędne jest odnoszenie się przez Sąd Najwyższy do argumentacji sformułowanej przez Skarżącego w tym względzie.

12. Kończąc należy stwierdzić, że w rozpoznanej skardze nadzwyczajnej Prokuratora Generalnego razi brak związku między podniesionymi zarzutami, a realiami procesowymi analizowanej sprawy. Co więcej, rozpoznawana skarga nadzwyczajna nie jest w tej mierze odosobnionym przypadkiem. Dlatego względ na możliwie pełne urzeczywistnienie celów, jakie przyświecały wprowadzeniu kontroli nadzwyczajnej do polskiego systemu prawnego winien skłonić prawodawcę do zweryfikowania funkcjonalności obecnie obowiązujących ograniczeń legitymacji do inicjowania kontroli nadzwyczajnej wynikających z art. 89 § 2 u.SN oraz rozważenia możliwości ukształtowania legitymacji czynnej w tym względzie w sposób analogiczny do tego, jaki obowiązuje w odniesieniu do skargi konstytucyjnej. Przemawia za tym zarówno konstytucyjny charakter kontroli nadzwyczajnej, jak i względ na efektywność ochrony porządku konstytucyjnego w drodze kontroli nadzwyczajnej.

13. Z tego względu Sąd Najwyższy na podstawie art. 91 § 1 zd. 2 u.SN oddalił skargę nadzwyczajną, wobec braku podstaw do uchylenia zaskarżonego nakazu zapłaty, a zgodnie z art. 398¹⁸ k.p.c. w zw. z art. 95 pkt 1 u.SN zniósł wzajemnie koszty procesu w postępowaniu przed Sądem Najwyższym.